

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба таҳқиқи диссертатсионии докторанти фалсафа (PhD) Исмаилода Рустам Абдусалом дар мавзӯи «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё қоғазҳои қиматноки қалбаки (сохта)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Phd), доктор аз рӯи ихтисоси 6D030300 – Фаъолияти ҳифзи ҳуқуқ (6D030301–Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ) пешниҳод шудааст.

Дар шароити дигаргуниҳои бозаргонӣ ва ҳамгироии давомдори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба низоми иқтисодии ҷаҳонӣ таҳияи воситаҳои нав ва баланд бардоштани самаранокии воситаҳои муқарраршудаи ҳифзи ҳуқуқи ҷиноятӣ муносибатҳо, ки дар соҳаи фаъолияти иқтисодӣ дар маҷмӯъ ва муомилоти пулию қарзӣ ташаккул меёбанд, мубрамияти махсус пайдо мекунанд. Ҳамчун унсурҳои муҳимтарини инфрасохтори бозор, муносибатҳои дар соҳаи муомилоти пулию қарзӣ, ки фаъолияти муқаррарии тамоми маҷмааи хоҷагии кишварро, ки ба қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ асос ёфтаанд, таъмин мекунанд, ва аз ин рӯ ба ҳимояи боэътимод ва муассир аз таҷовузҳои ҷиноятӣ ниёз доранд.

Вобаста ба ин, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми имсолаи худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон чунин таъкид намуданд: “Дар натиҷаи амалисозии тадбирҳои зарурӣ дар самти таъмин намудани рушди босуботи мамлакат ҳаҷми умумии даромади буҷети давлатӣ аз ҳисоби ҳамаи манбаъҳои даромад сол ба сол афзоиш ёфта, дар соли 2025 ба 50 миллиард сомонӣ баробар гардид, ки нисбат ба соли 2021-ум 65 фоиз ё 20 миллиард сомонӣ зиёд мебошад. Бо вучуди ин, вазъи мураккабу пешгӯйинашавандаи сиёсату иқтисодии ҷаҳони имрӯза моро водор месозад, ки низоми молиявии кишварро ба меъёрҳои муосир мутобиқ намуда, самаранокии идоракунии молияи давлатиро боз ҳам баланд бардорем. Махсус таъкид менамоем, ки самаранокии хароҷоти давлатӣ бояд ба натиҷаҳои аз ҳар вақти дигар бештар нигаронида шавад. Вазорати молия бояд яққо бо вазорату идораҳои соҳавӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар ин ҷода тадбирҳои иловагӣ андешад. Вазоратҳои молия, рушди иқтисод ва савдо, Бонки миллӣ, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва дигар сохторҳои дахлдор вазифадоранд, ки барои тавсеаи бозори қоғазҳои қиматноки давлатӣ ва корпоративӣ чораҳои заруриро амалӣ намоянд. Хотирнишон менамоем, ки ба муомилот баровардани қоғазҳои қиматноки «сабз» ва ташкили бозори такрории фаъолу шаффофи онҳо яке аз вазифаҳои муҳим дар ин самт мебошад. Ҳамзамон бо ин, бояд Стратегияи рушди

бозори сармоя таҳия ва қабул карда шавад. Дар даҳ соли охир ҳаҷми умумии қарзҳои додашуда 143 миллиард сомони ро ташкил додааст. Вале ҳамагӣ 38 фоизи он ба соҳибкории истеҳсоли рост меояд, ки ин ҳанӯз кофӣ нест. Бонки милли ва ташкилотҳои қарзиро зарур аст, ки ҷиҳати ҷалби бештари сармояи хориҷӣ ба низоми бонкӣ, пасандозҳои шахсонӣ воқеиву ҳуқуқӣ ва боз ҳам зиёд намудани пешниҳоди қарз ба соҳаҳои афзалиятноки иқтисод, бахусус, соҳибкории истеҳсоли тадбирҳои иловагиро роҳандозӣ намоянд”.

Дар байни воситаҳои ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ ҳифзи муомилоти пулию қарзӣ меёри м. 281 КҶ ҚТ оид ба ҷавобгарӣ барои тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбақӣ (сохта) ҷойи муҳимро ишғол менамояд. Дар шароити муосири сиёсӣ ва иҷтимоӣ иқтисодӣ, тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбақӣ (сохта) андозаи падидаи оммавии зиддиҷамъиятии хусусияти фаромиллиро ба даст меорад, ки ба манфиатҳои сиёсӣ ва иқтисодии давлат таҳдиди воқеӣ эҷод мекунад, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандон, манфиатҳои ҳифзи ҳуқуқи дигар субъектҳои фаъолияти иқтисодиро ба таври назаррас вайрон мекунад, низоми пулию қарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муомилоти байналмилалӣ пулиро ҳалалдор мекунад. Бинобар ин, мавзӯи диссертатсияи докторанти фалсафа (PhD) Исмаилода Рустам Абдусалом дар мавзӯи «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбақӣ (сохта)» воқеан муҳим буда, таҳқиқоти саривақтӣ, муҳим ба ҳисоб меравад.

Исмаилода Рустам Абдусалом соли 2016 ба факултети ҳуқуқшиносии ДМТ ба ихтисоси ҳуқуқшиносӣ дохил шуда, онро соли 2020 хатм намудааст.

Инчунин, соли 2021 ба зинаи таҳсилоти магистратура ба факултети ҳуқуқшиносии ДМТ дохил шуда, онро низ соли 2023 бо ихтисоси ҳуқуқшинос хатм намудааст. Аз соли 2020 то соли 2024 ба сифати лаборанти кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ ва муқовимат бо коррупсияи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба кор шурӯъ карда аз соли 2024 то моҳи март соли 2026 ба сифати ассистенти кафедраи мазкур кору фаъолият кардааст. Аз моҳи март соли 2026 то инҷониб мудири шуъбаи магистратура ва ординатураи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон кору фаъолият намуда истодааст.

Диссертатсияи Исмаилода Рустам Абдусалом аз номгӯи ихтисораҳо ва (ё) аломатҳои шартӣ, муқаддима, се боб, ҳафт зербоб, ҳулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт (маъхазҳо) ва феҳристи интишороти илмӣ доғалаби дараҷаи илмӣ иборат аст.

Дар муқаддима мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши масъалаи илмӣ арзёбӣ гардида, объект ва мавзуи таҳқиқ, ҳадаф ва мақсадҳои он, асосҳои назариявӣ ва методологӣ, навгониҳои илмӣ, аҳамияти назарӣ ва амалӣ муайян карда шудааст.

Боби аввали диссертатсия «Табиати ҳуқуқӣ-иҷтимоии тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта)» аз ду зербоб иборат буда дар он масъалаҳо оид ба таърихи ташаккул ва инкишофи қонунгузориҳои ҷиноятӣ дар бораи ҷавобгарӣ барои тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта), заминаҳои иҷтимоии ҷавобгарии ҷиноятӣ барои тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта) мавриди таҳлил қарор гирифтаанд.

Боби дуюми диссертатсия ба «Тавсифи ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ аломатҳои объективӣ тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта)» бахшида шудааст, ки аз ду зербоб иборат буда, дар онҳо объект ва предмет, инчунин тарафи объективӣ тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта), таҳлил гардидаанд.

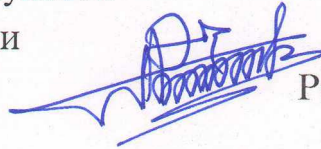
Боби сеюми диссертатсия ба «Тавсифи ҳуқуқӣ-ҷиноятӣ аломатҳои субъективӣ ва аломатҳои фарқкунандаи тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта) аз таркиби ҷиноятҳои ба он монанд» бахшида шудааст, ки аз се зербоб иборат буда, дар онҳо тарафи субъективӣ ва субъекти тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта), инчунин аломатҳои фарқкунандаи ин ҷиноят аз таркиби ҷиноятҳои ба он монанд, зери таҳлил қарор гирифта шудаанд. Дар хулоса ва пешниҳодҳо натиҷаҳои асосии таҳқиқи илмӣ ҷамъбаст гардидаанд. Номгӯи адабиёт мутобиқ ба мавзуи матраҳшуда буда, истинодҳо барои тақвияти пешниҳоди илмӣ мувофиқ ба матлаб истифода шудаанд.

Нуктаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо далелҳои муътамади назариявӣ-методӣ ва таҳлиلى мустаҳкам карда шудаанд. Муҳтавои асосии диссертатсия дар мақолаҳои илмии нашргардида ва баромадҳои муаллиф дар конференсҳои сатҳи гуногун инъикос ёфтаанд.

Хулоса, диссертатсияи Исмаилода Рустам Абдусалом дар мавзуи «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои тайёр кардан ё ба муомилот баровардани пул ё коғазҳои қиматноки қалбакӣ (сохта)» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 августи соли 2026, №591) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати

диссертатсия (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 март соли 2021, №3) ҷавобгӯ буда, ҷиҳати сазовор гардидан ба дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), аз рӯйи ихтисоси 6D030301-Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ҷазои ҷиноятӣ пешниҳод карда мешавад.

Роҳбари илмӣ: номзади илмҳои
ҳуқуқшиносии дотсент декани факултети
ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии
Тоҷикистон

Раҳмонзода М.Ч.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, н. Фирдавси кучаи Соҳили 511, хонаи 117
Тел: (+992) 880787828
E-mail: mrahmonzoda@mail.ru

Имзои Раҳмонзода М.Ч.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори РК ва КМ ДМТ
«02» 09 2026 с.

Шодихонзода Э.Ш.

Суроға: Хиёбони Рудақӣ, 17, ш. Душанбе, 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Телефон: (+992 -37) 221-62-25; (+992 -37) 227 -15-10
Факс: (+992-37) 227-15-10
Email: info@tnu.tj